

Referat

Bornholms Vækstforum

**Den 28. november 2016, kl. 15:00 holdt
Bornholms Vækstforum ordinært møde på
Green Solution House, Strandvejen 79, Rønne.**

Mødet slut kl. 17:45

Medlemmer:

Bente Johansen

Christian Faurholdt Jeppesen

Erik Lund Hansen

Gabriella Jantzen

Henrik Kofod

Jane Wickmann

Jonna Nielsen

Lars Nørby Johansen

Laust Joen Jakobsen

Lene Feldthus Andersen

Lotte Helms

Mads Kofod

Mette Hansen

Morten F.Q. Iversen

Morten Rask

Pernille Bülow

Peter Vesløv

René Danielsson

Signe Koefoed

Søren Schow

Winni Grosbøll

Observatører:

Lea Wermelin

Peter Juel Jensen

Lars Kærulf Møller

Pernille Kofod Lydolph

Niels R. Larsen

Ernst Jensen

Indholdsfortegnelse:

I: INTRODUKTION

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

II: AFRAPPORTERINGER/OPLÆG

2 Siden sidst

3 Orientering ved Væksthus Hovedstadsregionen

4 Mundtlig afrapportering af status på "Bornholm ud i verden"

5 Mundtlig afrapportering af status på "Operatør på den bornholmske fødevareklynge"

III: SAGER TIL INDSTILLING

6 Status på forbrug af EU-midler og regionale udviklingsmidler

7 Godkendelse af ændret projektramme for projekt "Viden og Vækst"

8 Ansøgning om Regionalfondstilskud til projekt Signaturoplevelse Outdoor Bornholm

9 Partnerskab i Gate 21

10 Vækstforums overordnede handlingsplan 2017

11 Godkendelse af CRT Handlingsplan 2017

12 Godkendelse af BCBs Handlingsplan 2017

13 Godkendelse af Destination Bornholms Handlingsplan 2017

14 Mødeplan for 2017

IV: SAGER TIL DRØFTELSE

15 Oplevelsesfond – formål og organisering

V: SAGER TIL ORIENTERING

16 Overvågning af vækstvilkår

17 Aktuelt og gensidig orientering

18 Næste møde

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	1	

Fraværende

Henrik Kofod, Signe Koefoed.

Bemærkninger til dagsordenen

Ingen bemærkninger.

Åbent punkt

2 Siden sidst

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	2	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum orienteres

Resumé

Der gives med dette dagsordenspunkt en kort opdatering af, hvordan det er gået med Vækstforums indstillinger; beslutninger, der vedrører Vækstforums arbejde, høringer og evt. korte afrapporteringer på afsluttede projekter.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager orienteringen til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 2:

Opdateringen blev taget til efterretning.

CRT tilkendegav ønske om, at Bornholms Vækstforum støtter en anmodning om, at bevilling til CRT overflyttes som en direkte bevilling til CRT via Finansloven. Dette fremfor den nuværende ordning, hvor CRT's bevilling gives som en bevilling til BRK. Vækstforum imødekommer CRT's beslutning.

Sagsfremstilling

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget har på sit møde d. 29. september godkendt følgende bevillinger fra de regionale udviklingsmidler (frie midler):

- 200.000 kr. til projekt "Imarksætter-projekt"
- 1.370.000 kr. til projekt "Bright Green Island – revitalisering"

Følgende to ansøgninger: "Talentskole for grøn energi og IT" og "Urkraftfestival" var indstillet til afslag og udvalget valgte at følge Vækstforums indstilling.

Efter Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets godkendelse af bevillingen til projekt "Imarksætter", har projektholder LAG-Bornholm orienteret sekretariatet om, at der er bevilget 200.000 kr. fra Landdistriktpuljen til projektet. De af Vækstforum bevilgede 200.000 kr. tilbageføres derfor til pulje over regionale udviklingsmidler (frie midler).

Forhandling af ny Vækstpartnerskabsaftale

Der har været indledende dialog mellem ministeriet og Vækstforumsekretariatet. Den endelige forhandling af aftalen mellem regionskommunen/Bornholms Vækstforum og regeringen forventes at finde sted i januar 2017. Frem til den endelige forhandling vil der være yderligere

dialog med ministeriet om aftalens indhold og indsats. I ministeriet har man tidligere peget på nedenstående tre indsatsområder:

- Forenkling og fokusering af erhvervsfremmeindsatsen (herunder opfølgning på regeringens analyse af erhvervsfremmeindsatsen)
- Kvalificeret arbejdskraft (herunder opfølgning på evt. analyse i regi af Danmarks Vækstråd)
- Sammenhæng i erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen

Bornholms Vækstforum har på sit forrige møde fremhævet følgende indsatser som særligt væsentlige:

- Kvalificeret arbejdskraft
- Uddannelse
- Samarbejde med forsknings- og vidensinstitutioner
- Billige boliger
- Grønne initiativer
- Produktivitet og ny teknologi.

Hvilke indsatser som endeligt vil indgå i aftalen afhænger af den konkrete forhandling af aftalen.

Evaluering af Bornholms Kulturuge 2016

Sekretariatet for Bornholms Kulturuge har udarbejdet en selvevaluering af kulturugen 2016, der blev afviklet fra fredag den 16. sept. til søndag den 25. sept. under temaet "BRUD". Der blev afviklet 84 arrangementer, hvoraf 24 modtog økonomisk bidrag fra Kulturugen.

Evalueringen konkluderer, at den økonomiske værdi i 2016 er 5,6 mio. kr. mod 4,25 mio. i 2015. Det bygges på tiltrækningskraften, der er opgjort til 2.017 prs. mod 1.565 prs. i 2015.

Kulturugen tiltrækker mange gengangere (ca. 40 procent), men flertallet er nye gæster.

Selvom godt 60 procent af kulturugens gæster er bornholmere, viser Færgens passagerundersøgelse, at Kulturugen for 30 procent af respondenterne, havde afgørende eller stor betydning for deres beslutning om at tage til Bornholm. Det er en markant stigning siden 2011 hvor andelen lå mellem 15 og 19 procent. Mere end 40 procent af overnatningerne er kommercielle.

Bornholms Vækstforum bidrager med 1.020.000 kr. via de regionale udviklingsmidler til Bornholms Kulturuge i perioden 2015-2017. Det samlede budget er på 3.330.000 kr.

Evalueringen er vedlagt som bilag

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Evaluering af Kulturugen, 2016

Åbent punkt

3 Orientering ved Væksthus Hovedstadsregionen

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	3	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum orienteres

Resumé

Liselotte Hohwy Stokholm er pr. 1. september 2016 ny direktør i Væksthus Hovedstadsregionen. Liselotte deltager i Vækstforums møde dels med en orientering om projekterne "Bornholm ud i verden" og projekt "Viden og Vækst", dels med en orientering om hvordan Væksthus Hovedstaden ønsker at arbejde for styrkede vækstmulighederne på Bornholm.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager orienteringen til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 3:
Orienteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Direktør Liselotte Hohwy Stokholm er ny direktør i Væksthus Hovedstadsregionen. Liselotte deltager på Vækstforums møde med en orientering om Væksthus Hovedstadens rolle og forventninger til de to projekter, som er på dagsordenen ved dagens møde: Projekt "Bornholm ud i verden" og Projekt "Viden og Vækst". Hvordan vil Væksthus Hovedstadsregionen arbejde for at mål og effekter realiseres?

Liselotte vil også fortælle om, hvordan hun som ny direktør ser Væksthus Hovedstadsregionen understøtte de bornholmske vækstmuligheder.

Åbent punkt

4 Mundtlig afrapportering af status på "Bornholm ud i verden"

00.03.04Ø39-0209

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	4	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum orienteres

Resumé

Vækstforum bevilgede på mødet den 30. november 2015 7.606.809,91 kr. til Væksthus Hovedstadsregionen til det fireårige projekt "Bornholm ud i verden".

Vækstforum besluttede, at projektet hvert år mundtligt skulle afrapportere projektets fremdrift på vækstforums møde ultimo året.

Projektleder Jessy Brughmans vil på dagens møde redegøre for projektets fremdrift.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 4:
Afrapporteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Status på projektet er følgende:

Screening og afklaring

Målet var, at der skulle screenes 80 virksomheder inden 1. september 2016. Pr. 1. november har projektet screenet 141 virksomheder.

Udvikling 1 – forberedelse

Første kick-off workshop blev afholdt 31. oktober og første markedsbesøg er planlagt til 23. – 24. november 2016.

Det første forløb vil koncentrere sig om fødevarer virksomheder. Det var forudsat, at seks virksomheder skulle starte op i efteråret 2016. Der er p.t. fire deltagere på det første hold. Derudover har seks virksomheder udtrykt ønske om at indgå i programmet på et senere tidspunkt, og projektet har tæt kontakt til tre virksomheder, der gerne vil deltage, men som skal geares yderligere til at kunne deltage.

Projektlederen er meget fortrøstningsfuld i forhold til at kunne leve op til Vækstforums krav om 12 deltagere i marts 2017.

Første version af international vækststrategi er udarbejdet for de tre deltagende virksomheder samt for tre virksomheder, der deltager i senere forløb. De foreløbige vækstplaner vil være klar til handling og effektivering på markeder ultimo februar 2017.

Projektets første forløb har fokus på det tyske marked, men der planlægges yderligere fem andre markeder.

Udvikling 2 – afprøvning

Projektet er i gang med første forløb og har yderligere workshops og markedsbesøg planlagt. Det var planen, at seks virksomheder skulle deltage. Det er projektets forventning, at der vil være fire deltagende virksomheder på det første hold.

Viden boost camp

Viden boost campen er planlagt med minimum fire deltagende virksomheder mod forventet seks.

Opfølgning og next step

Next step møde er planlagt, og der er planer for etablering af eksportnetværk.

Anlægsinvesteringer

Anlægsinvesteringer er ikke relevante i opstartsfasen og vil først komme på tale på et senere tidspunkt. Væksthus Hovedstadsregionen har udarbejdet en governance model til anlægsinvesteringer, der inkluderer et bedømmelsesudvalg, der skal bedømme anlægsansøgningernes relevans.

Følgende har foreløbig meldt sig til at hjælpe bornholmske virksomheder ud i verden:

Direktør Johan Bülow (første kick-off møde blev afholdt hos Johan Bülow Lakrids i København).
Sol over Gudhjem
Formanden for Foreningen for Dansk Internethandel
Entreprenør i Shanghai, Kina

Vurdering

Projektet er kommet i gang ca. ½ år senere end planlagt. Projektet blev først godkendt af Vækstforum på møde den 30. november 2015 og ikke som forventet i september. Derefter gik der nogle måneder med rekruttering af projektleder og opstart af programmet.

Det er sekretariatets vurdering, at projektet – til trods for denne forsinkelse – er på ret kurs og drives professionelt. Det er ligeledes vurderingen, at det forventede antal deltagere vil være tilvejebragt inden for det næste halve år.

Projektet har via møder, artikler og TV-indslag gjort meget ud af at kommunikere om de muligheder der er i programmet, både over for potentielle deltagere og andre lokale aktører. Der har været og vil blive afholdt møder med samarbejdspartnere som Fødevarerklngen, Offshore Center Bornholm og Destination Bornholm.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

5 Mundtlig afrapportering af status på "Operatør på den bornholmske fødevareklynge"

00.03.04Ø39-0207

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	5	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum orienteres

Resumé

Vækstforum bevilgede på mødet den 11. maj 2015 2.099.997,60 kr. til Bornholms Landbrug til det treårige projekt "Operatør på den bornholmske fødevareklynge".

Vækstforum besluttede, at projektet hvert år mundtligt skulle afrapportere projektets fremdrift på vækstforums møde ultimo året.

Projektleder Mikkel Bach Jensen vil på dagens møde redegøre for projektets fremdrift.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 5:
Afrapporteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Status på projektet er følgende:

Netværksmøder i fødevareklyngen

Møderne afvikles for at sikre koordination med de øvrige erhvervsfremmeaktører, herunder Center for Regional- og Turismeforskning, Væksthus Hovedstadsregionen, LAG-Bornholm, Business Center Bornholm, Destination Bornholm og Bornholms Museum / Gaarden – Bornholms madkulturhus.

Der er afviklet 11 ud af 30 møder.

Etablering af et produktudviklingsforum

Disse etableres med henblik på at tilbyde 1:1 sparring overfor producenter i forhold til udvikling af nye produkter. Tanken var oprindeligt at gennemføre disse to gange årligt i samarbejde med kokken, købmanden og kvalitetskontrollen. Desuden kan der være tale om længerevarende innovationsforløb, der fører til nye samarbejder/produkter/processer.

Der har været afviklet 1 produktudviklingsforum indtil dato (der er planlagt to primo 2017), idet COOP på eget initiativ har tilbudt tilsvarende.

Der har været afviklet tre innovationsprojekter med Bornholmske virksomheder.

Der er pt. otte igangværende innovationsprojekter.

Det er Gourmet Bornholms erfaring at Gaarden - Bornholms regionale madkulturhus tiltrækker såvel nye iværksættere som etablerede virksomheder og nye turister:

I løbet af de to sidste år har i alt 36 fødevareriværksættere enten som nye iværksættere eller som allerede etableret virksomhed indledt en ny proces til produktion/forarbejdning af fødevarer.

I perioden fra 2014 til 2015 er antallet af gæster på Gaarden øget med 40 procent, svarende til 24.000 gæster i 2015.

Innovationsmøder i fødevareklyngen

Disse afvikles primært som temamøder og inspirationsture for at tilføre ny viden til fødevarerområdet og tilrettelægges primært for producenterne.

Eksempler på innovationsmøder er:

- 7. marts 2016 temadag om megatrends v. SEGES
- 31. maj 2016 temadag om fødevareremballage
- 12. april 2016 tur til Lejre med fokus på opbygning af fødevarercentral

Der er afviklet 6 af 16 innovationsmøder.

Opsøgende indsats for nye klyngemedlemmer

Antallet af medlemmer i foreningen Gourmet Bornholm – en del af regional madkultur er i projektperioden øget med 30 procent og i dag rummer foreningen 58 bornholmske producenter. Flere er på vej.

Undersøgelse og beskrivelse af den Bornholmske terroir

Dette arbejde pågår pt.

Vurdering

Det er sekretariatets vurdering, at projektet performer tilfredsstillende og at projektets aktiviteter følger tidsplanen.

Projektet er lidt bagud med hensyn til afholdelse af produktudviklingsfora, men projektet vil kompensere for dette i første del af 2017. Til gengæld er der blevet igangsat en del innovationsaktiviteter.

Projektets opsøgende indsats mht. at hverve nye klyngemedlemmer går over al forventning, idet der allerede er hvervet ni nye klyngemedlemmer, svarende til knap 50 procent af det lovede antal for hele projektperioden.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

6 Status på forbrug af EU-midler og regionale udviklingsmidler

00.03.00G00-0065

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	6	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter

Resumé

Med det formål at følge forbruget af strukturfondsmidler (Regionalfonden og Socialfonden) og de regionale udviklingsmidler informeres Bornholms Vækstforum løbende om status.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager status på forbrug af midler til efterretning,
- at Vækstforum beslutter at indføre midlertidigt stop for ansøgninger til de frie midler og uddannelsespuljen under de regionale udviklingsmidler.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 6:

Status på forbrug af midler blev taget til efterretning og Vækstforum beslutter, at indføre midlertidigt stop for ansøgninger til de frie midler og uddannelsespuljen (regionale udviklingsmidler). Det midlertidige ansøgningsstop gælder indtil andet er vedtaget.

Sagsfremstilling

Regional- og Socialfonden 2014-2020 (strukturfondsmidlerne)

I perioden 2014-2020 har Bornholms Vækstforum ca. 36,2 mio. kr. til rådighed under Regionalfonden og ca. 37,8 mio. kr. til rådighed under Socialfonden.

Til dagens møde foreligger 1 ansøgning til Regionalfonden, projekt "Signaturoplevelse Outdoor Bornholm". Se venligst bilag.

	Til rådighed 2014-2020	Indstillet på dagens møde	Til rådighed 2014-2020, hvis ansøgninger imødekommes
Regionalfonden	24.136.693 kr.	466.054 kr.	23.670.639 kr.
Socialfonden	25.603.931 kr.	0 kr.	25.603.931 kr.

Regionale Udviklingsmidler

Til dagens møde foreligger 1 ansøgning til de frie midler:

Tilskud til partnerskab i Gate 21 2017-2020 svarende til 112.073 kr.

Indstillet på dagens møde	2016	2017	2018	2019	2020
Partnerskab Gate 21 2017-2020	0	112.073	112.073	112.073	112.073
Ansøgt i alt	0	112.073	112.073	112.073	112.073
Til rådighed efter tilskud	1.240.352	664.793	1.620.774	3.459.201	6.917.628

Der foreligger ingen ansøgninger til hverken Uddannelses- eller Kulturpuljen på dagens møde, hvorfor der fortsat er flg. beløb til rådighed i 2016:

Uddannelsespuljen: 673.317 kr.

Kulturpuljen: 167 kr.

Det relativt lille beløb (664.793 kr.) til rådighed under frie midler i 2017, skal ses i lyset af, at der er disponeret mange midler til forbrug i 2017. Det overførte beløb i år bliver også mindre end sidste år (1.2 mio. i forhold til 1.9 mio. overført fra 2015 til 2016). Det skal yderligere bemærkes, at de 200.000 kr. som var indstillet til Imarksætter-projektet, er indeholdt i beløbet (664.793 kr.), da projektet har opnået anden finansiering.

Se venligst bilag for et overblik over disponeringen af de frie midler fordelt på aktive projekter over årene 2017-2020 og et overblik over Uddannelses- og Kulturpuljens forventede forbrug i årene frem.

Som det fremgår af bilaget beløber tilbageløbsmidlerne for 2017 sig til 227.631 kr. Dette tal kan vise sig at være noget højere, alt efter hvor mange overskydende midler, der viser sig at være ved afslutning af de projekter, der er ved at være færdige. Det vurderes dog ikke, at evt. flere tilbageløbsmidler vil ændre situationen afgørende. For at sikre, at der er penge til at medfinansiere strukturfondsprojekter i 2017, anbefaler Vækstforumsekretariatet et midlertidigt stop for ansøgninger til puljen af De frie midler og Uddannelsespuljen.

Der er to store strukturfondsprojekter på vej

Såfremt tilskud til partnerskab i Gate 21 bevilges, vil der kun være 664.793 kr. til rådighed i 2017 af de frie midler inkl. restmidlerne for 2016. Da der vil blive brug for medfinansiering fra de regionale udviklingsmidler til realisering af et strukturfondsprojekt for energi- og ressourceeffektivisering i små og mellemstore virksomheder, anbefaler sekretariatet, at der indføres midlertidigt stop for ansøgninger til de frie midler, og at midler, der alligevel ikke forventes udbetalt i 2017, samt eventuelle tilbageløbsmidler reserveres til 2017-medfinansiering af denne strukturfondsindsats.

Da der ydermere er en større ansøgning på vej fra Campus Bornholm til styrkelse af øens erhvervsuddannelser, der også forudsætter medfinansiering fra de regionale udviklingsmidler, anbefaler sekretariatet, at der ligeledes indføres midlertidigt stop for ansøgninger til uddannelsespuljen.

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Oversigt Vækstforums puljer og projekter pr 28-11-2016

Åbent punkt

7 Godkendelse af ændret projektramme for projekt "Viden og Vækst"

00.03.04Ø39-0205

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	7	

Hvem beslutter

Vækstforum indstiller

Erhvervsstyrelsen beslutter

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til orientering

Resumé

På mødet d. 11. maj 2015, besluttede Vækstforum at indstille 3.5 mio. kr. fra EU's Socialfond til projekt Viden og Vækst og 2.3 mio. kr. fra Uddannelsespuljen under de regionale udviklingsmidler. Projektet startede d. 1. juni 2015 og skulle løbe til 1. juni 2018.

I eftersommeren 2016 opstod behovet for at revidere projektets størrelse og indhold samt skifte projektejer fra CRT til Væksthus Hovedstadsregionen. På dagens møde søges om Vækstforums godkendelse af det reviderede projekt. Erhvervsstyrelsen har indledningsvist godkendt ændringerne.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum godkender forslaget til ændring af projektrammen.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 7:

Bornholms Vækstforum ønsker at fortsætte projektet med afsæt i den ændrede projektramme, men henstiller til, at partnerkredsen bag projektet rejser den manglende medfinansiering. I det omfang det ikke er muligt, at rejse det fulde beløb på 400.000 kr. ansøges Vækstforum om restfinansiering. Vækstforum har givet formandsskabet bevillingskompetencen og Vækstforum orienteres via mail.

Videresendes til Erhvervsstyrelsen og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til orientering.

Sagsfremstilling

Projektet har fokus på kompetenceudvikling i de bornholmske virksomheder og bag projektet står Center for Regional- og Turisemeforskning (projektleder), Væksthus Hovedstadsregionen, Campus Bornholm, Business Center Bornholm samt Bornholms Regionskommune.

Projektet har imidlertid haft svært ved at tiltrække virksomheder til projektet og ved at udvikle konkrete kompetenceudviklingstilbud til virksomhederne.

Derfor har partnerkredsen besluttet at reducere omfanget af projektet, at fokusere det faglige indhold samt at skifte projektledelse til Væksthus Hovedstadsregionen. Tidligere er Erhvervsstyrelsen ansøgt om at forlænge projektperioden til udgangen af 2018.

De væsentligste ændringer i projektets indhold består i:

- En nedskrivning af antallet af deltagende virksomheder (fra 100 til 50)
- Større fokus på afklaring af kompetencebehov for ledere og medarbejdere (fra 70 til 180 kompetenceudviklingsplaner)
- Mindre fokus på kompetenceudvikling af medarbejdere (fra 280 medarbejdere til 28)
- Større fokus på kompetenceudvikling af ledere. Antallet fastholdes på 50, men en større del af budgettet målrettes lederudvikling og kursustilbuddene konkretiseres.

De væsentligste ændringer i budgettet består i:

- En nedskrivning af budgettet, dog med en større udgift pr. deltager end før, idet det samlede projektbudget (inkl. deltagerløn) reduceres fra 7,563 mio. kr. til 5,937 mio. kr.
- En hævelse af støttesatsen på midlerne fra Socialfonden fra 47 til 50 procent.
- En reduktion af tilskuddet fra REM (Uddannelsespuljen) fra 2,3 mio. kr. til 1,7 mio. kr. som følge af det generelt reducerede budget.
- Tilsvarende en reduktion af den private deltagerfinansiering fra 960.000 til 569.000 kr. og af de kontante private tilskud fra 400.000 til 260.000 kr.

Oplægget til den reviderede projektbeskrivelse, den ændrede projektansøgning, budgettet og ændringerne i indikatorskemaet (se venligst bilag) er løbende drøftet med Erhvervsstyrelsen, som har godkendt ændringerne og projektet som det beskrives i de foreliggende bilag.

Økonomiske konsekvenser

Hvis Vækstforum vælger at godkende den ændrede projektramme for Viden og Vækst, vil det resultere i et mindre forbrug af de regionale udviklingsmidler på 547.258 kr., som vil forhøje overførslen til Uddannelsespuljen mellem 2016 og 2017 tilsvarende. Det totale beløb til rådighed i Uddannelsespuljen i 2017 vil således være 1.345.915 kr. fremfor 798.657 kr.

Samtidig vil der være et mindre træk på Socialfondsmidlerne på 752.673 kr., som skal finde andet afløb inden for den nuværende programperiode. Det totale beløb til rådighed i Socialfonden vil således være 26.356.604 kr. fremfor 25.603.931 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Ansøgning om Viden og Vækst 21-11-2016
2. Budgetforslag VHHR 01-11-2016
3. Viden og Vækst Revideret projektbeskrivelse 21-11-2016
4. Viden og Vækst - Indikatorskema

Åbent punkt

8 Ansøgning om Regionalfondstilskud til projekt Signaturoplevelse Outdoor Bornholm

00.03.04Ø39-0216

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	8	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervsstyrelsen beslutter

Resumé

Destination Bornholm ansøger om et tilskud på 466.053,94 kr. til projekt Signaturoplevelse Outdoor Bornholm. Formålet er at gøre outdoor turisme til en signaturoplevelse på Bornholm ved at skabe innovation og vækst gennem etablering af en formel klyngeorganisation med fødevareklyngen som forbillede og derigennem understøtte skabelsen af nye outdoor produkter gennem innovative værdikædesamarbejder og at styrke den kommercielle udvikling af outdoor turismen på Bornholm.

Den Erhvervsdrivende Fond Dansk Kyst- og Naturturisme (DKNT) er økonomisk partner i projektet og bidrager både med viden, timer og kontant bidrag til projektet.

Der etableres et partnerskab mellem Destination Bornholm, Dansk Center for Kyst- og Naturturisme, DGI Bornholm, Center for Regional- og Turismeforskning, LAG Bornholm, Bornholms Regionskommune og Naturstyrelsen, som udgør kernen i projektet. Andre partnere i projektet vil være Business Center Bornholm, outdoor virksomheder og aktivitetsudbydere, foreninger der står for relevante sportsgrene og events, overnatningssteder og andre relevante turismeaktører.

Projektperioden er 1. oktober 2016 – 30. september 2018.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum drøfter projektets effektkæder (vedhæftet),
- at ansøgningen om et Regionalfondstilskud på 466.053,94 kr. indstilles til godkendelse i Erhvervsstyrelsen. Indstillingen er betinget af, at den nødvendige medfinansieres formelt er bevilget på bestyrelsesmøde i Dansk Center for Kyst- og Naturturisme den 24/11.
- at projektet slutevalueres.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt.8:

Anbefales.

Videresendes til Erhvervsstyrelsen til godkendelse.

Sagsfremstilling

Projektets indhold

Bornholm har med sin tradition for turisme og unikke natur gode forudsætninger for at imødekomme den stigende efterspørgsel på outdoor-aktiviteter og for at gøre outdoor til en signaturoplevelse med henblik på øget indtjening og en udvidelse af sæsonen. Dette kan opnås gennem fokus på udbuddet af oplevelser, gæsternes oplevelse af kvalitet og udbud samt outdoor-virksomhedernes egen forståelse af den overordnede vision om at gøre outdoor til en reason-to-go.

For at understøtte innovation og vækst inden for outdoor søges der etableret en formel klyngeorganisation med Destination Bornholm som klyngesekretariat.

Projektet vil - gennem øget innovation i små og mellemstore virksomheder og gennem en stærk klyngeorganisation - skabe rammer for, at flere virksomheder indgår i outdoor-værdikæden. Enten som direkte leverandører af oplevelser eller i andre led i værdikæden i form af overnatning og andre afledte behov.

Projektet vil gennem et klyngesamarbejde skabe dialog mellem myndigheder og forvaltere af naturen, uorganiserede outdoor-events og -aktiviteter, overnatnings- og pakkerejse-leverandører, fødevarereproducenter og spisesteder. At gøre outdoor til en signaturoplevelse for Bornholm kræver en koordineret indsats, der løfter bevidstheden hos det samlede turisterhverv omkring deres rolle i at udvikle outdoor som en signaturoplevelse på Bornholm, og at de kommercielle udbydere af oplevelser sammen med de øvrige turismevirksomheder og myndigheder udvikler en fælles strategi (se bilaget "Engagementpyramiden og faser i udviklingen af signaturoplevelser").

Formålet med klyngeprojektet er således at udvikle forudsætningerne for outdoor-turisme i naturen, at understøtte skabelsen af nye outdoor-produkter gennem innovative værdikædesamarbejder og at styrke den kommercielle udvikling af outdoor-turismen på Bornholm.

Projektet har følgende hovedaktiviteter:

1. Afholdelse af to årlige netværksmøder i strategigruppen

Strategigruppen vil bestå af Destination Bornholm, Dansk Kyst- og Naturturisme, BRK, Naturstyrelsen, DGI Bornholm, Bornholmtours, Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) og LAG Bornholm.

Strategigruppen udvikler og beslutter strategien for outdoor på Bornholm, baseret på Bornholms styrker og muligheder og fastslår, hvad Bornholm som outdoor-destination lover (Brand promise), altså hvad en outdoor-gæst kan forvente på Bornholm, som ikke findes andre steder i verden. Strategigruppens opgaver omfatter opfølgning på strategien, gensidig orientering og punkter, som kan være rejst i outdoor-klyngen, som kræver en strategisk vurdering

Dansk Kyst- og Naturturisme bistår med sparring og vejledning til projektet. DKNT's erfaring fra lignende projekter sammen med andre destinationer bringes i spil, ligesom modeller og viden fra INTERREG projektet REACT inddrages.

CRT deltager i strategigruppen som forsknings- og vidensinstitution. Hvor det er muligt og relevant etableres et samarbejde med projektet INNOCAST under Innovationsfonden, hvor CRT deltager som projektpartner og leder arbejds pakken Outdoor-turisme i et nyt forskningsprojekt om dansk kystturisme. Desuden skabes der så vidt muligt synergi med projekt Viden og vækst, hvor deltagende virksomheder via Business Center Bornholm kan få udarbejdet en forretningsplan og deltage i relevant kompetenceudvikling.

LAG Bornholm har oplevelsesøkonomi - herunder potentialer inden for outdoor-området - som et af sine strategiske områder. LAG Bornholms deltagelse i strategigruppen sikrer, at klyngevirksomheder med vækstpotentiale sikres tidlig rådgivning med henblik på iværksættelse af projekter uden for dette projekt, der kræver en investering.

Bornholms Regionskommune og Naturstyrelsen deltager i strategigruppens arbejde for at bidrage til, at der i outdoor-strategien er den nødvendige sammenhæng mellem, at naturen gøres tilgængelig med den nødvendige infrastruktur og skiltning, at dette prioriteres i nødvendigt omfang, og at der på samme tid er tale om en bæredygtig udvikling af outdoor-turismen.

2. Afholdelse af tre årlige netværksmøder i Outdoorklyngen

Outdoor-klyngens mål er at understøtte en destinationsudvikling, hvor Bornholm differentierer sig som outdoor-destination i forhold til andre nærliggende destinationer, og dertil skaber nye innovative virksomheder og giver alle deltagende virksomheder et styrket grundlag for at skabe vækst inden for den udstukne outdoor-strategi. Målet er at starte med 18 virksomheder og øge antallet med seks nye inden for projektperioden. Virksomhederne vil også blive ansporet til at få udarbejdet en forretningsplan via Business Center Bornholm (uden for dette projekt).

Der ligger allerede 17 partnerskabserklæringer fra outdoor-aktører, overnatningssteder og idrætsforeninger.

Møderne vil indeholde en blanding af oplæg, workshops og networking, og hvert møde har fokus på et tema inden for følgende indsatsområder:

- Forretningsudvikling i turismevirksomheder
- Matchmaking mellem outdoor-virksomheder og virksomheder i det øvrige turisterhverv
- Udvikling af nye outdoor-produkter og -events
- Bæredygtig turisme – om tendenser og cases fra ind- og udland
- Mærkningsordninger inden for outdoor-turisme og opkvalificering af overnatningssteder
- Muligheder, behov og driftsmodeller for et nationalt outdoor-center på Bornholm. Cases fra udlandet og Danmark.
- Onlineformidling og salg af outdoor-oplevelser online
- Skiltning, kort og brochurer og anden form for informationsmateriale ved udvikling, salg og levering af outdoor-produkter.

3. Opsøgende indsats for nye klyngemedlemmer

Ved projektets start ligger der partnerskabserklæringer for 17 klyngedeltagere, fordelt på outdoor-udbydere, overnatningssteder og idrætsforeninger.

Der gennemføres en løbende, opsøgende indsats over for virksomheder med henblik på at sikre nye deltagere i klyngen. Indsatsen er rettet mod virksomheder, der tilbyder outdoor-aktiviteter og andre virksomheder, der indgår i værdikæden, herunder overnatnings- og spisesteder.

Herudover gennemføres der en screening med henblik på at udvælge 6-12 virksomheder, der har evne og vilje til at indgå i et mere forpligtende forløb (se aktivitet 4). Screeningen udføres af Destination Bornholm i samarbejde med DKNT ved hjælp af modellen "De 7 P'er", en model der er udviklet i REACT projektet, og som scorer virksomheden på en række parametre, der giver et billede af dens styrker og svagheder i markedet.

4. klyngemedlemmer i særligt værdikædesamarbejde

Målet er, at 6-12 virksomheder gennemfører forløbet.

Værdikædesamarbejdet er et udviklingsforløb for virksomheder, som vil udvikle nye produkter baseret på Bornholms outdoor Brand promise. Deltagerne vil få en omfattende viden om outdoor-turisme og få værktøjer til at udvikle og prissætte outdoor-produkter med mulighed for at tiltrække flere gæster, udvide sæsonen og øge omsætningen.

Forløbet fordeler sig over hele projektperioden og omfatter deltagelse i workshops, individuel sparring med Destination Bornholm og udvalgte outdoor-eksperter samt deltagelse i de seks gå-hjem-møder i outdoor-klyngen.

Herudover tilbydes deltagerne seks heldagsworkshops, der hver omhandler et konkret emne, såsom virksomhedsudvikling, produktudvikling, prissætning, markedsføring og salg, med efterfølgende opgaver i egen virksomhed samt gensidige virksomhedspræsentationer og sparring.

Målet med værdikædesamarbejdet er, at alle deltagende virksomheder udvikler mindst et nyt produkt som følge af forløbet, og det forventes, at produkterne retter sig mod både højsæson og skuldarsæson.

5. Udarbejdelse af notat vedr. retningslinjer for onlinemarkedsføring af outdoor på Bornholm

Outdoor-klyngen udarbejder som opfølgning på en workshop et notat om kvalificeringen af online-information om outdoor på Bornholm. Online-informationen skal give turister en dybdegående viden om de outdoor-tilbud og -produkter, som findes på Bornholm, samt muligheden for onlinebooking. Notatet beskriver også Bornholms Brand promise inden for outdoor, hvad der loves, og hvad der kan forventes af outdoor på Bornholm. Det vurderes i notatet, om behovet kan opfyldes af en eller flere eksisterende platforme.

Bright Green Island strategien

Vækst skaber et nødvendigt fokus på bæredygtighed, dette gælder også vækst i outdoor-turismen. Projektet vil derfor i relation til Bright Green Island-strategien arbejde med outdoor-turismens bæredygtighed i form af aftrykket på naturen, og hvordan dette kan minimeres i forhold til væksten.

Projektets forventede effekter

Ansøger forventer, at projektet vil have følgende effekter:

Ved projektets afslutning:

- Et styrket grundlag for målrettet udvikling af virksomhederne
- Virksomhederne har opnået øgede muligheder for at opnå vækst gennem værdikædesamarbejde og produktudvikling
- Seks virksomheder har introduceret nye produkter på markedet
- Seks virksomheder har fået udarbejdet en forretningsplan
- Seks nye klyngemedlemmer
- Seks sportsgrene er omfattet af online platformen

Efter endt projekt:

- 15 virksomheder har introduceret nye produkter på markedet fem år efter endt projekt (successivt)
- En stigning i antal outdoor-overnatninger på 2,5 procent pr. år stigende til 14.293 flere overnatninger fem år efter endt projekt (baseret på 108.767 overnatninger i 2015).

- En successiv stigende jobskabelse, resulterende i 16 nye jobs fem år efter endt projekt (baseret på 336 jobs i 2016).
- En øget brandingeffekt af Bornholm som outdoor-ø fra de nuværende 3,7 til 4,2 på 5-skalen målt i Destination Bornholms positioneringsundersøgelse.

Vurdering

Sekretariatet vurderer, at projektet er støtteberettiget under Regionalfondens prioritetsakse 1 b) "Øget innovation i SMV'er gennem stærke klyngeorganisationer", og at projektet er i tråd med de programfaste aktiviteter og målsætninger.

Ansøgningen beskriver, hvordan projektet vil bidrage til, at klyngen skaber flere innovative produkter.

Vækstforum besluttede på mødet den 29. september 2014, at der skulle afsættes midler til drift af klyngeorganisationer inden for fødevarer- og turismeinnovation. Denne ansøgning imødekommer således den sidste halvdel af beslutningen.

I erhvervsudviklingsstrategien står: "Analyser har vist, at der er et udviklingspotentiale på Bornholm inden for outdoor turisme. Visionen "Outdoor Park Bornholm" er formuleret i potentialeplanen for udvikling af outdoorturisme på Bornholm (Ud over kanten, 2014). Målet er, at Bornholm i 2017 fungerer som en outdoorpark med god infrastruktur og et varieret udbud af kvalitetssikrede produkter, som er synlige og bookbare hele året. Der skal være flere outdoor turister både hos aktivitetsudbydere og overnatningsstederne og afsmittende effekt af outdoor turisme på tilflytning, uddannelse og idræt."

Det er sekretariatets vurdering, at dette projekt kan bringe Bornholm et væsentligt skridt nærmere denne vision, da projektet vil kunne løfte og accelerere den nuværende indsats på outdoor-området gennem et målrettet strategiarbejde og et intensivt, virksomhedsnært samarbejde mellem vidensaktører og outdoor-aktører med fokus på forretningsudvikling, videnstilførsel og inspiration til udvikling af nye produkter.

Projektet er i sit fokus og sin organisering også helt i tråd med anbefalingerne i "Danmark i vækst – den nationale strategi for dansk turisme", som regeringen lancerede i september i år. Det vurderes, at den beskrevne effektkæde er realistisk og underbygget.

Økonomiske konsekvenser

Projektets støtteberettigede udgifter er budgetteret til 932.107,87 kr., der fordeler sig således:

Projektarbejde (projektledelse, projektregnskab)	595.774,92 kr.
Konsulentbistand (facilitatorer og oplægsholdere, eksperter til værdikædesamarbejder, samt beskrivelse af indhold af nationalt outdoorcenter)	150.000 kr.
Revision	44.147 kr.
18% udokumenterede udgifter	142.185,95 kr.
I alt	932.107,87 kr.

Projektet søges finansieret således:

Regionalfonden (50%)	466.053,94 kr.
Medfinansiering fra Dansk Kyst- og Naturturisme (afventer formelt bestyrelsesmøde den 24/11)	150.000,00 kr.
Egenfinansiering i timer (Destination Bornholm 241.713,93 kr., DKNT 126.000 kr.)	316.053,93 kr.
I alt	932.107,87 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Ansøgning
2. Engagementspyramiden og faser i udviklingen af signaturoplevelser
3. Effektkædeskema

Åbent punkt

9 Partnerskab i Gate 21

00.03.04Ø39-0215

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	9	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

I forbindelse med de endnu ikke igangsatte strukturfondsindsatser har Vækstforum opfordret til, at vækstforumsekretariatet spiller en aktiv, opsøgende rolle med hensyn til at undersøge lignende indsatser i resten af landet og identifikation af potentielle og relevante ansøgere/operatører.

Under Regionalfonden er der en pulje på 6,4 mio. kr., der skal anvendes til en indsats for at gøre små og mellemstore virksomheder (SMV'er) mere energi- og ressourceeffektive.

Vækstforumsekretariatet har gennem det sidste år haft dialog med forskellige parter og interessenter på Bornholm omkring en sådan indsats, og det har vist sig, at der ikke findes aktører lokalt med de fornødne kvalifikationer til at undfange og drive en sådan indsats. Sekretariatet har derfor haft kontakt til aktører i andre dele af landet, der har igangsat lignende indsatser. Sekretariatet har i denne forbindelse haft nogle møder med Gate 21, der driver indsatsen "Bæredygtig bundlinje" i Region Hovedstaden – en indsats der på alle måder svarer til den indsats, der ønskes igangsat på Bornholm. Gate 21 har indvilget i at iværksætte og drive en bornholmsk udgave af denne indsats, under forudsætning af, at Bornholms Regionskommune bliver partner i Gate 21, da et partnerskab er en forudsætning for at være omfattet af Gate 21's udviklingsaktiviteter.

Sekretariatet har under møderne med Gate 21 vurderet, at et sådant medlemskab – ud over at repræsentere den bedste løsning på energi- og ressourceindsatsen i de bornholmske SMV'er - vil have markant værdi for kommunens indsatser på det grønne område, arbejdet omkring revitalisering af Bright Green Island-strategien og Teknik & Miljøs ambition om at kunne udføre bæredygtigt miljøtilsyn.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, at der anvendes 224.145 kr. årligt i perioden 2017-2020 – 50 procent fra de frie midler og 50 procent fra analysepuljen - til dækning af Bornholms Regionskommunes partnerskab i Gate 21.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 9:

Anbefales.

Videresendes til godkendelse i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Sagsfremstilling

Hvad skal den bornholmske indsats for energi- og ressourceeffektivisering i SMV'er indeholde?

Udgangspunktet for indsatsen er, at mange virksomheder mangler viden om deres virksomheds grønne potentiale og de muligheder, der er for at udfolde dette og forbedre deres bundlinje. Formålet med indsatsen er, at operatøren skal identificere et antal SMV'er, der har potentiale til at blive mere ressource- og energieffektive. Indsatsen kan være rettet mod SMV'er enkeltvis eller virksomheder i et netværk. Der kan både være tale om energi- og ressourceoptimering i den enkelte virksomhed eller om en virksomhed, der bruger en anden virksomheds affald/restprodukter som input i deres egen produktion (industriel symbiose).

Indsatsen kan omfatte tre faser:

- Screening af SMV'er med potentiale til at blive mere ressource- og energieffektive
- Ekstern rådgivning og sparring om, hvordan potentialerne kan udløses. Dette skal resultere i, at der udarbejdes en konkret ny grøn forretningsmodel for den enkelte SMV eller en fælles løsning for et netværk af virksomheder. Forretningsmodellen skal kortlægge de økonomiske og miljømæssige gevinster ved forbedret ressource- eller energianvendelse samt de investeringer, der skal til for at udløse potentialet
- Implementering af den grønne forretningsmodel med tilskud til investering i nødvendige maskiner/udstyr

Der kalkuleres med et treårigt projekt startende medio 2017 og med afslutning medio 2020.

Hvem er Gate 21?

Gate 21 er juridisk organiseret som en forening og finansieres af medlemmerne. Gate 21 er et partnerskab mellem offentlige myndigheder, virksomheder og vidensinstitutioner, der arbejder for det fælles mål at udvikle og udbrede ressourceeffektive løsninger, der understøtter grøn omstilling og fremmer grøn vækst. Gate 21 omfatter 40 kommuner, 41 virksomheder og fire vidensinstitutioner i Greater Copenhagen. Visionen er at gøre Greater Copenhagen til verdens førende region for grøn omstilling og vækst. Foreningens formål er at iværksætte erhvervsudviklingsaktiviteter inden for innovation, vidensdeling og vidensopbygning samt anvendelse af ny teknologi inden for områderne klima, energi og miljø. Foreningens aktiviteter omfatter etablering af innovationsmiljøer, samarbejde og netværk mellem private virksomheder, offentlige myndigheder og forsknings- og uddannelsesinstitutioner inden for områderne klima, energi og miljø. Foreningen skal gennem sit virke sigte på at fungere som eksempel på fordele ved offentlig/privat innovation (OPI) samt strategiske partnerskaber mellem offentlige aktører, private virksomheder og forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

Udgangspunktet for projekter i Gate 21 er kommunernes udfordringer på klima- og energiområdet. Gate 21 har projekter inden for områderne transport, Smart City (smart-grid løsninger for kommunernes energi-, vand- og varmforsyning), energi, cirkulær økonomi, grøn vækst og Byg & by (bæredygtig byudvikling).

Gate 21 har genereret 50 projekter til en værdi af ½ mia. kr. For hver krone, der er investeret fra partnerne, er der lavet projekter for 18 kr.

Hvad kan Gate 21 tilbyde Bornholm?

Såfremt Bornholms Regionskommune indtræder som partner i Gate 21, kan Gate 21 tilbyde den fornødne ekspertise til at udforme og drive en regionalfondsindsats for energi- og ressourceoptimering i bornholmske SMV'er i samarbejde med relevante bornholmske partnere. Gate 21 har desuden tilbudt, at halvdelen af første års partnerskabsbidrag kan anvendes til projektudvikling og den anden halvdel til medfinansiering af Regionalfondsprojektet.

Herudover vurderer sekretariatet, at partnerskabet kan bidrage markant til at løfte BRKs indsats på det grønne område og arbejdet med revitaliseringen af Bright Green Island-strategien, ligesom partnerskabet kan understøtte Teknik & Miljø's ambition om at udføre bæredygtigt miljøtilsyn.

Blandt Gate 21s mange ydelser skal særligt nævnes:

- Facilitering af projekter med stor volumen og ekstern finansiering
- Udfærdigelse af projektansøgninger sammen med partnere rettet mod eksterne donorer
- Projektledelse og projektadministration af partnerprojekter
- Netværk og kompetenceudvikling for medarbejdere i kommuner og virksomheder
- Mulighed for at sikre, at kommunens medarbejdere på klimaområdet løbende udvikler deres kompetencer
- Matchmaking og offentlig-privat samarbejde mellem kommuner, vidensinstitutioner og private virksomheder
- Projektudviklingsworkshops inden for partnerskabets indsatsområder
- Mulighed for at sikre vidensdeling med de øvrige partnerkommuner og tilknyttede virksomheder samt forsknings- og uddannelsesinstitutioner

Gate 21 afholder et årligt møde for borgmestrene hos Gate 21s kommunale partnere med blandt andet den opgave at rådgive bestyrelsen om politiske prioriteringer i relation til den strategiske udvikling af Gate 21, kommende indsatsområder, strategiske samarbejdspartnere m.v.

Endvidere afholder Gate 21 to årlige møder for tekniske direktører hos kommunale partnere med det formål at sikre inddragelse og involvering fra det strategiske niveau i kommunerne i det fremadrettede arbejde.

Gate 21 udtrykker generelt stor interesse i at få Bornholm med som partner, både på grund af Bright Green Island strategien og på grund af de interessante energiprojekter, der kører i regi af Bornholms Energi og Forsyning. Der er ligeledes blevet udtrykt interesse for bornholmsk deltagelse i et større energiprojekt under Interreg-programmet for Østersø-Kattegat-Skagerrak.

Det skal nævnes, at Teknik & Miljø allerede samarbejder med Gate 21, idet der i Region Hovedstadens indsats "Bæredygtig bundlinje" arbejdes med et par demo-projekter med inddragelse af nogle bornholmske virksomheder og Teknik & Miljø.

Økonomiske konsekvenser

Partnerskab af Gate 21 koster årligt 25.000 kr. + 5 kr. pr. borger. Det betyder for Bornholms vedkommende $25.000 \text{ kr.} + 39.829 \times 5 \text{ kr.} = 224.145 \text{ kr.}$ årligt. Medlemskabet skal minimum opretholdes i projektets levetid, og da der vil være tale om et treårigt projekt, formentlig fra medio 2017 til medio 2020, vil der foreløbig være tale om et fireårigt medlemskab. Det skal dog fremhæves, at Gate 21 har tilbudt, at første års partnerbidrag kan anvendes til projektudvikling og konkret medfinansiering til projektet.

Såfremt Vækstforum godkender denne bevilling, vil vækstforumsekretariatet gå i dialog med Gate 21 om udformning af projekt med tilhørende projektbudget. Eventuelle medfinansieringskilder vil blive afsøgt, men det forventes ikke, at indsatsen kan gennemføres uden medfinansiering fra de regionale udviklingsmidler.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Gate 21 - om udbytte og værdi af partnerskab
2. Beskrivelse af Bæredygtig Bundlinje

Åbent punkt

10 Vækstforums overordnede handlingsplan 2017 – 2018

24.10.00P00-0025

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	10	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Vækstforums handlingsplan beskriver de aktiviteter, der forventes igangsat for at realisere visionen om vækst og udvikling som beskrevet i erhvervsudviklingsstrategien "Vilje til vækst, 2015-2020".

Denne handlingsplan er en opdateret version af handlingsplanen for 2015-2016, der følger op på Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, Vækstplanen for 2017, samt udviklingskontrakterne med Business Center Bornholm og Destination Bornholm, samt strukturfondsprogrammerne for 2014-2020.

Vækstforum har særligt fokus på at styrke *forudsætninger* for vækst i de virksomheder, der har viljen til udvikling, samt på at sikre et godt erhvervsklima på Bornholm gennem optimale indre og ydre rammevilkår.

Udkastet til handlingsplan 2017-2018 er vedhæftet.

Det bemærkes, at dette udkast til handleplan vil blive tilrettet i overensstemmelse med den kommende Vækstplan 2017, så snart denne er forhandlet færdig med regeringen, forventeligt februar 2017.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,
- at Vækstforum drøfter udkast til handlingsplan for 2017-2018 med henblik på vedtagelse.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 10:

Drøftet. Handlingsplanen for 2017-2018 blev godkendt, med henstilling til, at indsats omkring digitalisering og indsats til understøttelse af den generelle turismeudvikling på Bornholm indskrives i handleplanen.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til orientering.

Sagsfremstilling

Bornholms Vækstforum arbejder for at skabe et sundt, vækstorienteret erhvervsklima for virksomheder og iværksættere på Bornholm gennem en overvågning af vækstvilkår og en målrettet strategi, der tillader prioritering, investering og læring i samarbejde med erhvervs-, uddannelses- og videninstitutioner.

Handlingsplanen følger op på strategiens visioner om vækst- og udvikling, således at det er tydeligt *hvordan* der sættes handling bag ordene, samt *hvem* der gør *hvad*.

Vision for det bornholmske erhvervsliv 2020

Bornholm er i 2020 kendetegnet ved vækst og udvikling drevet af iværksætteri og vilje og evne til vækst, der sammen med den offentlige indsats har gjort Bornholm til et bæredygtigt samfund, attraktivt for omverdenen som leve-, forretnings-, forsøgs- og besøgssted.

Udover selve erhvervsstrategien har følgende dokumenter dannet udgangspunkt for det foreliggende udkast til handlingsplan for 2017-2018:

- Kommende Vækstplan for Bornholm 2017
- "Ydelseskataloget for fremtidens erhvervsservice" (nu implementeret i BCB's udviklingskontrakt og handlingsplan 2017)
- Destination Bornholms handlingsplan 2017
- Strukturfondsprogrammerne Regionalfonden og Socialfonden 2014-2020
- Oplæg til revideret Bright Green Island strategi

Vækstforums indsatser tager udgangspunkt i både udfordringer og muligheder og har med strategien "Vilje til Vækst, 2015-2020" sat virksomheden i centrum for at sikre den største effekt af indsatserne. Et grundvilkår for at "vækste" er vilje. Dernæst er virksomhedens "organisatoriske kapacitet" en afgørende faktor. Adskillige aktiviteter – som beskrevet i handlingsplanen – fokuserer derfor på at styrke ledernes og medarbejdernes kompetencer.

Uddannelse, kompetenceudvikling og kvalificeret arbejdskraft

Udover indsatser rettet direkte mod den enkelte virksomhed, er der også behov for rammeskabende aktiviteter, der kan imødekomme de fremtidige udfordringer vedr. rekruttering af kvalificeret arbejdskraft. I handlingsplanen lægges der op til at uddannelsesindsatsen i højere grad afspejler virksomhedernes reelle kompetencebehov.

Der lægges op til at indsatserne skal omfatte et uddannelsesløft af de deltagende personer, både på ledelses- og medarbejderniveau. I det omfang kvalificeret arbejdskraft ikke kan rekrutteres blandt den bornholmske arbejdsstyrke, vil Vækstforum fortsætte tilflytterindsatsen, der også skal målrettes iværksættere.

Samtidigt har handleplanen fokus på indsatser, der skal skabe bedre forudsætninger for erhvervs- og videregående uddannelse på Bornholm

Vækstorienterede produktions- og servicevirksomheder

Indsatserne under dette område er koncentreret om at styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Det sker dels gennem de åbne og proaktive tilbud i den lokale erhvervsfremme, der udføres af Business Center Bornholm og gennem udvikling af nye produkter og løsninger, herunder varer og tjenesteydelser, med et kommercielt sigte. Efter et vækstforløb vil det være muligt, at støtte enkeltvirksomheders investeringer til implementering af maskiner/udstyr.

Vækstforum vil desuden understøtte iværksættere med henblik på at øge antallet af selvstændige.

Turismeudvikling

Der skal udvikles et bredt udbud af let tilgængelige outdoor-tilbud af høj kvalitet, rettet mod familier og sportsentusiaster, som søger en naturskøn feriedestination, sådan som det seneste strategi- og analysearbejde har peget på.

I handlingsplanen lægges der op til at udviklingen af outdoor-pakketilbud kan ske i regi af en klyngeorganisation, der kan understøtte udviklingen af et økonomisk bæredygtigt outdoor-erhverv.

Derudover vil Vækstforum bl.a. understøtte oplevelsen af Bornholm som en attraktiv og let tilgængelig destination gennem udvikling af en tidssvarende digital infrastruktur til turismeinformation, samt opkvalificering af branchen.

Målet med turismeindsatserne er også at udvide antallet af overnatninger i forbindelse med Folkemødet i de omkringliggende dage.

Fødevarerudvikling

Fødevarerklængens indsatser skal professionalisere de små fødevarerproducenter. Der skal arbejde med fælles initiativer som fx fælles distributionssystemer, fælles pakke- og kølefaciliteter, markedsføring, eksportrådgivning mm. Målet er øget afsætning og dermed nye jobs.

I den kommende periode vil fødevarerområdet også omfatte følgende initiativer: En styrket offensiv markedsføringsindsats; Modernisering af slagteriproduktionen på Bornholm, herunder etablering af mulighed for slagtning af økologiske svin, sideløbende med slagtningen af konventionelle svin; Flere lokale økologiske fødevarer i restaurationer og i det offentlige samt; Madfællesskabet, et styrke samarbejde mellem by og land, hvor lokale økologiske kvalitetsfødevarer bliver katalysator for bæredygtig vækst i erhvervet.

Social inklusion

Vækstforum vil øge arbejdsstyrken gennem social inklusion og socialøkonomisk virksomhed med afsæt i Socialfondsprogrammet. Indsatsen skal bygge bro mellem udsatte unge og ungdomsuddannelserne og målet er at flere unge får en kompetencegivende uddannelse og dermed også bedre forudsætninger for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Indsatsen omfatter styrket vejledning og uddannelse af særligt udsatte unge, samt særligt tilrettelagte ungdomsuddannelsesforløb og støtte til fastholdelse af sårbare unge i ordinært uddannelsessystem.

Grøn innovation

Bright Green Island strategien støttes af Vækstforum gennem fx udvikling af grønne forretningsmodeller baseret på cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Vækstforum vil også bakke op om andre initiativer som fx bæredygtigt miljøtilsyn, der supplerer den lovpligtige vejledning med vejledning om at trimme produktionen i bæredygtig retning.

Finansiering

Nogle af de beskrevne indsatser er allerede finansieret via Vækstforums udviklingskontrakter med operatørerne eller via Bornholms Regionskommune. Strukturfondsindsatserne vil betyde konkrete projektsøgninger, der behandles af Bornholms Vækstforum.

Handlingsplanen rummer også indsatser, som ikke forventes at kræve medfinansiering af Vækstforum, men som alligevel relaterer sig til en bornholmsk erhvervspolitisk indsats, som Vækstforum forventes at spille en rolle i.

Økonomiske konsekvenser

En del af handlingsplanens aktiviteter er allerede igangsat og finansieret, heraf en hel del via udviklingskontrakter med Business Center Bornholm og Destination Bornholm. Andre handlinger er af politik-/rammeskabende karakter og er således ikke omfattet af økonomi. Endelig vil der være endnu ikke igangsatte projekter, som vil kræve finansiering. Vækstforum vil således blive præsenteret for en konkret ansøgning på et senere tidspunkt – dog uden at være forpligtet til at indstille denne.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. VF-Handlingsplan 2017-2018 UDKAST

Åbent punkt

11 Godkendelse af CRT Handlingsplan 2017

24.10.06Ø40-0011

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	11	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Uddannelses- og Forskningsministeriet beslutter

Resumé

I forslag til Finanslov for finansåret 2017 indgår en budgetpost på 5,5 mio. kr. til "Videreførelse af initiativer på Bornholm".

Tilskuddet gives fra Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM), og bevillingen udmøntes formelt af videnskabsministeren efter positiv indstilling fra Bornholms Vækstforum.

CRTs bestyrelse har godkendt vedhæftede udkast til handlingsplan på sit møde d. 15. november 2016.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at CRTs oplæg til handlingsplan for 2017 fremsendes til Uddannelses- og Forskningsministeriet med positiv indstilling fra Bornholms Vækstforum

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 11:

Anbefales.

Videresendes til Uddannelses- og Forskningsministeriet til godkendelse.

Direktør Lenes Feldthus Andersen deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Finanslovbevillingen, der oprindeligt blev givet i forbindelse med ministeriets afvikling af grundtilskuddet til daværende Bornholms Forskningscenter, udbetales til Bornholms Regionskommune (BRK). Regionskommunen har indgået aftale om, at det i praksis er Center for Regional- og Turismeforskning (CRT), der udfylder rammerne for tilskuddet og de medfølgende betingelser for hjemtagelse af tilskuddet.

Center for Regional og Turismeforskning arbejder med en strategi for perioden 2014-2018 med følgende strategiske målsætninger:

- Organisk vækst gennem mersalg, nysalg og øget produktivitet og effektivitet med nye job og aktiviteter på Bornholm til følge
- Bedre sammenhæng mellem forskning og anvendelse og konsolidering af faglige kerneområder
- Mere og bedre formidling af forskningsresultater
- Større kommunikativ gennemslagskraft og kompetence

- Forbedre bidrag til vidensbaseret udvikling på Bornholm bl.a. gennem stærkere samarbejder med aktører
- Fremme vækst og udvikling i udkantsområder og på øer
- En aktiv og medarbejdende bestyrelse

Forslaget til handlingsplan for 2017 har *Forskning, Formidling* og *Organisation* som strategiske indsatsområder og definerer delindsatserne i 2017 som følger:

Forskning

- *Strategisk projektudvikling*

Der skal fortsat arbejdes på at udvikle nye projekter i bestræbelsen på at skifte fra mange mindre projekter til færre men større projekter. Disse projekter kan sikre større sammenhængskraft mellem medarbejderne og øge muligheden for specialisering og styrket faglig udvikling. CRT vil dog stadig have både små og større projekter.

- *Bedre videnskabelig formidling og deltagelse i forskningsnetværk*

I 2017 ønskes der fortsat fokus på koblingen mellem forskning og anvendelse, således at empiri fra anvendelsen udmøntes i videnskabelig formidling såvel som ny indsigt. Der vil også fortsat blive gjort en indsats for at fremme samarbejde om videnskabelig formidling.

- *Ph.d. uddannelse*

Udviklingen af et ph.d.-projekt i samarbejde med partnerne bag den regionale model fortsætter. Målet for 2017 er at opnå finansiering til projektet og finde en kandidat til et ph.d.-stipendium.

Formidling

- *Større kommunikativ gennemslagskraft og kompetence*

Den nye kommunikationsstrategi skal skabe fokus og sammenhæng i kommunikationsaktiviteterne. Der er et uudnyttet potentiale for større kendskab til CRT og vores forskning. Gennem en række konkrete værktøjer og faste processer vil CRT i 2017 fokusere på at arbejde mere systematisk med formidling af forskningsresultater, opnå større synlighed i relevante debatter og øge kompetenceniveauet internt. Implementeringen understøttes bl.a. af dette delindsatsområde med ressourcer til at eksperimentere med nye former for vidensformidling og kommunikation.

- *Forbedret bidrag til vidensbaseret udvikling på Bornholm*

Igen i 2017 afsættes der ressourcer til aktiviteter specifikt for og på Bornholm. Disse omfatter *Projektpulje, Videnscafé, Deltagelse i lokale netværk, Overvågning af Bornholms turisme og Folkemødet*.

Organisation

- *Teamudvikling*

Der afsættes igen i 2017 ressourcer til faglige, ikke-projektrelaterede aktiviteter i de faglige teams med henblik på at styrke den faglige udvikling og samarbejdet.

- *Fremtidssikring af kernekompetencer inden for modeludvikling*

Indsatsen for en fremtidssikring af *Den Regionale Model for Erhverv og Beskæftigelse SAM-K/LINE*® fortsætter i 2017.

Derudover er der omprioriteret midler fra *Videnskabelig formidling* og *Strategisk projektudvikling* til en ny delindsats, *Strategiske forskningsaktiviteter*. Målet med denne omprioritering er dels at skærpe prioriteringen af hvilke forskningsresultater der formidles videnskabeligt og dels at igangsætte egentlige forskningsaktiviteter i forlængelse af forskningsstrategien.

Der er også omprioriteret midler fra *Deltagelse i forskningsnetværk* og *Overvågning af Bornholms turisme* til *Større kommunikativ gennemslagskraft*, *Projektpulje* og *Videnscafé*.

De strategiske indsatsområder i CRTs handleplan for 2017 ses uddybet i bilaget.

Økonomiske konsekvenser

Beslutningen har ingen økonomiske konsekvenser for Bornholms Vækstforum/Bornholms Regionskommune, idet tilskuddet finansieres via Finansloven.

I forslag til Finanslov for finansåret 2017 indgår budgetposten "Videreførelse af initiativer på Bornholm" med 5,5 mio. kr. i 2017, samt i overslagsårene med 5,4 mio. kr. i 2018, 5,2 mio. kr. i 2019 og 5,1 mio. kr. i 2020.

Tilskuddet for 2017 er 200.000 kr. mindre end i 2016 og beløbet i 2020 (5,1 mio. kr.) vil være 800.000 kr. mindre end i 2015 (5,9 mio. kr.).

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. CRT - Handlingsplan UFM 2017
2. CRT - UFM Budget difference 2016-2017

Åbent punkt

12 Godkendelse af BCB's Handlingsplan 2017

24.10.00054-0031

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	12	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum indstiller
Erhvervs- og Beskæftigelsesvalget beslutter

Resumé

Vækstforums kontrakt og handlingsplan for Business Center Bornholm (BCB) udløber ved årets udgang. På baggrund af BCBs erfaringer og den evaluering, der tidligere er foretaget af COWI fremlægges der under dette punkt et udkast til handlingsplan for 2017.

Handlingsplanen er forbundet med udviklingskontrakten der tidligere er indgået med Vækstforum for perioden 2016-2018, og som betyder, at BCB modtager 3.250.000 kr. årligt, der finansieres via de regionale udviklingsmidler. Dertil har Bornholms Regionskommune/Beskæftigelsesudvalget afsat 2 mio. kroner i 2016. Den samlede offentlige finansiering er dermed 5,25 mio. kr.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum drøfter BCBs handlingsplan for 2017 med henblik på at indstille denne til godkendelse overfor Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 12:

Anbefales.

Videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til godkendelse.

Bestyrelsesformand Peter Vesløv deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Kontrakten og handlingsplanen for BCB sætter rammen for arbejdet, der skal realisere Bornholms Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi samt Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets vision om let og tilgængelig adgang til det offentlige erhvervsfremme system på Bornholm. Det primære mål er, at flere virksomheder og iværksættere realiserer sit vækstpotentiale til gavn for beskæftigelsen på Bornholm.

Handlingsplanen er baseret på Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi – Vilje til Vækst, såvel som screeningsresultater, tilbagemeldinger fra de kollektive arrangementer, vækstanalyse og konsulenternes erfaringer fra de personlige møder med virksomheder i 2015 og 2016.

Overordnet i 2017 gælder at:

- Indsatsen skal få flere virksomheder til at styrke deres organisatoriske kapacitet blandt andet gennem opkvalificering af ledere og/eller medarbejdere, ved at få lavet en forretningsplan og/eller en vækstplan og evt. ved etablering af en professionel bestyrelse.
- Indsatsen fokuseres på virksomheder som ønsker vækst.
- Flere virksomheder skal, som resultat af indsatsen, blive "Kan og Vil" eller "Kan overføres til VHHR".
- Indsatserne forsøges målt i umiddelbare resultater og langsigtede effekter.
- I samarbejde med interessenterne bag Tilflytterkonsulenten at styrke virksomheder og institutioner i en rekrutteringssituation.
- I samarbejde med Bright Park at udvikle, synliggøre og markedsføre BP som Bornholms iværksættersted.

Indsatser på flere niveauer

I forhold til opgavens fokus på den enkelte virksomhed og iværksætter samt type af indsats (1:1 vejledning, kursus, info møde etc.) er opgaverne i 2017 opdelt således (uddybes i handlingsplanen, der er vedlagt som bilag):

- A. Opsøgende og proaktiv lokal erhvervsservice inden for produktions- og servicevirksomheder med særligt fokus på udenøns markeder
- B. Modtageapparat i forhold til danske og udenlandske henvendelser
- C. Medspiller i forhold til strategiske satsninger efter nærmere aftalte vilkår

Screening

I løbet af 2016 har BCB fortsat det arbejde, der blev påbegyndt i 2015 med at besøge de bornholmske virksomheder for at få kortlagt deres konkrete behov for erhvervsfremme. I 2015 blev der screenet knap 500 virksomheder. Frem til og med september 2016 er der blevet screenet godt 200 virksomheder.

I 2017 afsluttes screeningsprocessen. Fremover screenes nye virksomheder og tidligere screenede virksomheder ajourføres, når de genbesøges.

Status

Med afsæt i statusnotat, som BCB har udarbejdet vurderes det, at BCB umiddelbart har indfriet hovedparten af 2016-handlingsplanens målsætninger.

Evaluering

Aftalen med BCB midtvejs- og slutevalueres under den aftale, der er indgået mellem de seks danske Vækstfora og COWI.

Vurdering

Vækstforumsekretariatet vurderer, at oplægget til handlingsplanen for Business Center Bornholm for 2017 matcher Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi og rummer ambitiøse målsætninger, der er tilpasset erfaringerne fra de foregående år. BCBs fornyede fokus på de virksomheder, der ønsker vækst virker fornuftig.

Udover kerneopgaven med at screene og henvise virksomheder, er der i handlingsplanen lagt op til et fornyet strategisk og operationelt fokus på kommunikation, målrettet rekruttering af kvalificeret arbejdskraft, Bright Green Island relaterede aktiviteter etc., der koordineres med Bornholms Regionskommune og andre relevante partnere.

BCB vil i samarbejde med de øvrige erhvervsfremmeaktører konceptualisere etablering af nye virksomheder på Bornholm.

BCB deltager desuden i det offentligt/private samarbejde vedr. tilflytterguiden, der skal sikre kvalificeret arbejdskraft til de bornholmske virksomheder. Den erhvervsmæssige del er forankret i BCB som indgår i Referencegruppen.

Handlingsplanen rummer mulighed for, at BCB i fremtiden kan agere som projektleder med udgangspunkt i Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi.

Økonomiske konsekvenser

Finansieringen af Business Bornholms handlingsplan 2017, der udgør 3,25 mio. kr. (2013 niveau) af de regionale udviklingsmidler er reserveret jf. Bornholms Vækstforums tidligere indstilling og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets efterfølgende godkendelse.

Udbetalingen sker i to halvårige rater som angivet i udviklingskontrakten mellem Bornholms Vækstforum og Business Center Bornholm.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. BCB - UDKAST til Handlingsplan 2017

Åbent punkt

13 Godkendelse af Destination Bornholms Handlingsplan 2017

24.10.00P20-0043

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	13	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum godkender
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Som opfølgning på Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi forpligter Destination Bornholm sig jf. kontrakten til at løse en række opgaver til gavn for væksten i det bornholmske turismeerhverv. Bornholms Vækstforum indstillede en udviklingskontrakt for perioden 2016-2018 med Destination Bornholm på sit møde den 30. november 2015, der efterfølgende blev godkendt af Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

De konkrete opgaver defineres gennem årlige handlingsplaner, der godkendes forud for udbetaling af kontraktsummen på i alt 2.500.000 kr./årligt (2013 niveau).

På dette møde er der lagt op til en drøftelse af oplægget til Destination Bornholms handlingsplan for 2017 (bilag) med henblik på vedtagelse, således at også tilskuddet for 2017 kan udbetales jf. udviklingskontraktens bestemmelser.

Status på de indsatser, der blev aftalt for 2016, er opsummeret i vedhæftede bilag.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum drøfter Destination Bornholms handlingsplan for 2017 med henblik på at indstille denne til godkendelse overfor Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 13:

Anbefales.

Videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til godkendelse.

Direktør Pernille Kofod Lydolph deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

I kontrakten beskrives de overordnede vilkår, mens opgavernes art og omfang uddybes i årlige handlingsplaner (bilag) for den gældende periode.

Destination Bornholm arbejder dels på en række kontinuerlige, koordinerende og strategiske opgaver, analyser samt på enkelte udviklingsprojekter, der er i gangsat eller forventes igangsat via midler fra Bornholms Vækstforum o.a. i 2017:

- Informationservice og rådgivning til turisterhvervet
  - o Fungere som talerør for turisterhvervet i forhold til myndigheder og offentlighed

- Formidling af analyser og undersøgelser vedrørende kundeadfærd og efterspørgsel, markedsanalyser mv.
- Rådgive i forhold til markedsføring og produktudvikling
- Projektledelse
  - Facilitering af outdoor-klynge
  - Udvikling af Bornholms Kulturuge 2015-2017
  - Bornholms Kunstrunde
  - Udviklingen af Bornholms digitale turistinformation
- Ansvarlig for turismeanalyser
  - Analyse af Bornholms Turisme
- Koordinator
  - Opfølgning på strategi for Bornholms Turisme
  - Koordinering og samarbejde mellem offentlige og private aktører omkring turismerelaterede emner
  - Koordinering og samarbejde mellem turisterhvervet og andre brancher
  - Koordinering af erhvervets markedsføringsindsats
- Koordinator for tematurisme
  - Drift af koordinatorfunktion for tematurisme
- Destination Bornholm som koordinator
  - Opfølgning på strategi for Bornholms Turisme
  - Samarbejde om Folkemødet
  - Koordinering af eventen "Bornholm i København"
  - Bright Green Island aktiviteter

Det konkrete indhold i de enkelte aktiviteter fremgår af handlingsplanen, der er vedlagt som bilag.

Projektledelsesaktiviteterne er indarbejdet i oplægget til Vækstforums overordnede handlingsplan 2017-2018, der drøftes under andet punkt på denne dagsorden.

Evaluering

Aftalen midtvejsevalueres (medio 2017) og slutevalueres (ultimo 2018) af COWI jf. de danske vækstforas kontrakt om evalueringer af indsatserne.

Derudover bliver Destination Bornholms indsatser på markedsføringsområdet evalueret ud fra følgende målsætninger:

- Vækst i antal besøgende til Bornholm (Danmarks Statistik)
- Omsætningsforøgelse i det bornholmske turisterhverv (TØBBE/VisitDenmark)
- Øget kendskabsgrad til Bornholm på øens kernemarkeder (Analysefirmaet Inzights)
- Øget værdiskabelse blandt øens events (Analysefirmaet Inzights)

Vurdering

Det er Vækstforumsekretariatets vurdering, at oplægget til handlingsplanen for 2017 rummer relevante og ambitiøse indsatser, som følger op på Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Især den forventede etablering af en outdoor-klynge forventes at blive et væsentligt skridt

mod udvikling af nye oplevelsesprodukter, der gør Bornholm endnu mere attraktiv at besøge uden for højsæsonen.

Markedsføringen er ikke en direkte del af aftalen med Bornholms Vækstforum, men dog en afgørende faktor i forhold til at tiltrække nye gæster til øen. Det er således værd at bemærke, at Bornholm indtil nu, har opnået 152 mio. eksponeringer via Destination Bornholms markedsførings Samarbejder i 2016 (til og med september). Værdien af den omtale, der er opnået i 2015 er vurderet til 16,8 mio. kr., og der er nået mere end 24 mio. læsere.

Økonomiske konsekvenser

Finansieringen af Destination Bornholms handlingsplan 2017, der udgør 2,5 mio. kr. (2013 niveau) af de regionale udviklingsmidler er reserveret jf. Bornholms Vækstforums indstilling den 30. november 2015 og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets efterfølgende godkendelse. Udbetalingen sker i to halvårlige rater som angivet i udviklingskontrakten mellem Bornholms Vækstforum og Destination Bornholm.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Destination Bornholm - UDKAST til Handlingsplan 2017
2. Destination Bornholm - Statusnotat, 2016

Åbent punkt

14 Mødeplan for 2017

24.00.00A26-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	14	

Hvem beslutter

Vækstforum vedtager mødeplan for 2017.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum godkender mødeplanen for 2017.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 14:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Mødedatoer for 2017 foreslås på følgende datoer:

20. februar	mandag	kl. 13.00-16.00
19. maj	fredag	kl. 09.30-15.30
11. september	mandag	kl. 13.00-16.00
20. november	mandag	kl. 15.00-18.00

Mødedatoerne er afstemt med formandskabets kalender og så vidt muligt efter mødedatoerne i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, der skal viderebehandle Vækstforums indstillinger i sager om anvendelse af regionale udviklingsmidler og strukturfondene.

Der lægges op til et heldagsmøde i maj, der både skal rumme temamøde samt det ordinære møde i Vækstforum.

November-mødet foreslås afholdt i tidsrummet 15.00-18.00 med en efterfølgende middag.

Åbent punkt

15 Oplevelsesfond – formål og organisering

24.10.00G01-0163

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	15	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter,
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

På Vækstforum møde den 26. september blev der ønsket en yderligere afklaring af perspektiverne for en bornholmsk Oplevelsesfond efter inspiration fra Odense&Co. Der blev ønsket en afklaring specifikt med fokus på en definition af fondens formål, samspillet med andre aktører samt økonomi.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller, at Vækstforum beslutter sig til enten:

- at fortsætte afdækningen af perspektiverne for en oplevelsesfond med følgende proces:
  - en fortsat afdækning af interesse og vurderet potentiale blandt de lokale interessenter
  - involvering af ekstern part til gennemførelse af en analyse af potentialet, herunder konkretisering af organisering, økonomi, jura, forankring mm. Dette med afsæt i de modtagne input fra lokale interessenter og med yderligere inddragelse af dem.
- at afslutte sagen på det foreliggende grundlag

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 15:

Drøftet. Bornholms Vækstforum beslutter, at sekretariatet fortsætter sin afdækning af interesse og vurderet potentiale blandt de lokale interessenter og at sekretariatet efterfølgende involverer ekstern part i videre analyse.

Videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning.

Sagsfremstilling

Status på afdækning og dialog med lokale interessenter

Da der på sidste møde blev ønsket en afdækning af samspillet med andre lokale aktører har der været afholdt møder med hhv. foreningen EventBornholm, med regionskommunens fritidskonsulent, med BRKs chefjurist samt med repræsentant for Wonderfestiwall.

Ift. en eventuel bornholmsk oplevelsesfond anbefaler disse interessenter:

- At der koordineres med fritidsrådets planlagte indkøb af hhv. database til grejbank samt en frivillighedsportal, som de forventer yderligere afklaring af i foråret 2017.

- At overlappende interesser og fælles muligheder afklares med Bornholms Folkeoplysningsudvalg samt det lokale Idrættens Videns- og Kompetenceråd, da de arbejder for ansættelse af en Fritids(- og event)koordinator, en idrætskoordinator samt øget bistand fra BRKs fundraiser.
- At en oplevelsesfond også indeholder muligheder for projektudviklingsrådgivning og sparring ift. udvikling af forenings- og forretningsområder, da dette efterspørges af eksisterende eventforeninger bla. organiseret i EventBornholm.
- Når ny ledelse af Folkemødet er på plads (pt ansættelse i gang) bør der tages direkte dialog med dem om perspektiver for samarbejde og planer for anvendelse af et evt. overskud.
- At engagementet og skaberlysten hos allerede igangværende frivillige og events også underbygges af en oplevelsesfond. Mange af dem har ønsker om at vokse sig større.

Aktører der endnu ikke er afholdt møder med:

- Destination Bornholm ift. turismestrategi, oplevelsesvinkel mm.
- Folkemødet ift. deres planer for anvendelse af overskud, grejbank mm
- BRKs Kulturkoordinator ift. koblingen til kulturelle råd og puljer mm.
- Forsker på Aalborg Universitet, der forsker i udviklingen af lokale events med støtte fra Innovationspuljen.

Vurdering

I den første afdækning af samspillet med lokale aktører ser sekretariatet en stor lokal efterspørgsel efter elementer, som en oplevelsesfond kunne rumme, f.eks. bistand til forretningsudvikling, projektudvikling, fundraising mm samt en mulig fælles grejbank og frivillighedsportal.

På baggrund af denne efterspørgsel anbefaler sekretariatet, at afdækningen af lokale interessenters første reaktioner færdiggøres med udgangspunkt i listen ovenfor. Samt at sekretariatet herefter engagerer en ekstern part, der får til opgave at gennemføre en egentlig analyse af oplevelsesfondens potentiale med inddragelse af både disse lokale samt nationale erfaringer og muligheder herunder konkretisering af organisering, økonomi, jura mm. I dette arbejde forventes de primære lokale interessenter at blive inddraget yderligere for at sikre den lokale forankring.

Det anbefales, at Vækstforum nærmere præciserer hvilke overordnede formål og succeskriterier oplevelsesfonden primært tænkes at have og hvordan vægtningen ønskes mellem hhv. at trække nye events til øen kontra at styrke eksisterende events og foreninger.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Åbent punkt

16 Overvågning af vækstvilkår

24.10.00P05-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	16	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum drøfter
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning

Resumé

Jf. "Lov om erhvervsfremme" skal Vækstforum overvåge de regionale vilkår for erhvervslivets vækst. Denne opgave er hidtil blevet løst via analyser forud for strategi-perioderne, samt ad hoc analyser og prognoser om eksempelvis uddannelsesbehov.

Bornholms Vækstforum har på et tidligere møde bedt sekretariatet om at vurdere muligheden for at opstille et antal indikatorer, der gør det muligt at overvåge de regionale vækstvilkår kontinuerligt.

Vækstforumsekretariatet har efterfølgende drøftet dette med CRT. Arbejdet er endnu i proces.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at det foreliggende oplæg til vækstindikatorer drøftes

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 16:

Drøftet. Bornholms Vækstforum henstiller til, at sekretariatet udarbejder oversigt med 5-6 prioriterede indikatorer, som fremadrettet forelægges Vækstforum halvårligt.
Videresendes til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget til efterretning.

Sagsfremstilling

Erhvervslivets vilkår for vækst og udvikling er afhængige af en lang række faktorer, hvoraf nogle er skabt af virksomheden selv, mens andre er givet af konjunkturbestemte og strukturelle faktorer. Bornholms Vækstforum og Kommunalbestyrelsen har større eller mindre indflydelse på nogle af disse. Målet med denne indsats er at opstille nogle passende indikatorer, der i højere grad gør det muligt "at kigge i krystalkuglen" og på den måde kunne iværksætte passende initiativer på forskellige niveauer for at forbedre de bornholmske virksomheders konkurrencevilkår.

Samtidig er det vigtigt at dele den viden, der genereres gennem indikatorerne med erhvervslivet, erhvervsfremmeaktører, beslutningstagere og befolkningen. Det kan f. eks. ske gennem B-magasinet, der udgives af Bornholms Vækstforum, gennem Business Center Bornholm og Bornholms Erhvervsservice.

Vækstforumsekretariatet har opstillet følgende indikatorer, hvormed det vurderes muligt at overvåge de regionale vækstvilkår kontinuerligt:

- Organisatorisk kapacitet
- Iværksættere
- Henvisninger fra BCB
- Klynger og netværk
- Beskæftigelsesudviklingen
- Forgæves rekrutteringer
- Ledige i arbejdstagerreserven
- Stillinger i Jobnet.dk
- Jobomsætning
- Fremskrivning af beskæftigede, ledige og arbejdsstyrke
- Bruttoledighed
- Udenlandske arbejdstagere
- Befolkningsudvikling
- Boligmarkedet
- Produktivitet

Økonomiske konsekvenser

Opgaven ventes løst inden for Vækstforumsekretariatets budget.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Overvågning af vækstvilkår - overblik over indikatorer

Åbent punkt

17 Aktuelt og gensidig orientering

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	17	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum til orientering

Resumé

Alle har under dette punkt mulighed for at informere om aktuelle sager af interesse for Vækstforum. Under "sagsfremstilling" er anført de orienteringspunkter, som Vækstforumsekretariatet havde kendskab til – og fandt aktuelle – ved dagsordenens udsendelse.

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Bornholms Vækstforum tager orienteringen til efterretning.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 17:

Orienteringen taget til efterretning.

Borgmesteren orienterer om, at der har været afholdt møder mellem Trafikkontaktrådet og Molslinjen. Dialogen er god og positive forventninger til det kommende samarbejde.

Sagsfremstilling

Vækstforumsekretariatet gør opmærksom på, at regeringen ved deres eftersyn af erhvervsfremmesystemet har fremhævet særligt tre følgende forhold:

1. Systemet kan forenkles og antallet af operatører og ordninger kan reduceres
2. Kvaliteten skal sikres gennem kritisk masse og effektmåling
3. Tilbuddene skal tage udgangspunkt i virksomhedernes efterspørgsel

Regionerne tager positivt imod regeringens eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen og har opstillet fem forslag til effektivisering og forenkling:

1. **Én fælles indgang for virksomhederne.** De regionale væksthuse skal fungere som en samlet indgang til erhvervsfremmesystemet for virksomheder, der ønsker et samlet overblik. Herfra kan virksomheden få direkte adgang til statslige, regionale og kommunale tilbud.

2. **Klar arbejdsdeling mellem stat, regioner og kommuner.** Staten får ansvar for eksport- og investeringsfremme, regionerne skræddersyr virksomhedsprogrammer inden for blandt andet vækst og samarbejde mellem virksomheder og uddannelsessteder og kommunerne varetager den lokale erhvervsservice og løfter vigtige myndighedsopgaver som byggesager og tilbud.
3. **Stærke, landsdækkende erhvervsklynger.** Klyngeorganisationer skal samles og specialiseres og virksomheder fra hele landet skal have lige adgang til de klynger, der er relevante for dem (anderledes end i dag). Specialiseringen skal ske ved, at der fremover kun skal være én stærk landsdækkende klynge pr. styrkeposition, der investeres offentlige midler i.
4. **Én fælles vækststrategi.** Der skal være én fælles vækststrategi i hver region. Strategien skal tage udgangspunkt i virksomhedernes behov og udarbejdes i tæt samarbejde mellem regionen og kommunerne. Partnerskaber mellem regeringen og vækstforaene skal skabe vækst i hele Danmark.
5. **Alle indsatser skal måles.** Erhvervsfremmetiltag skal have synlig effekt for virksomhederne og derfor skal både stat, regioner og kommuner kunne dokumentere effekterne af deres indsatser. Der kan med fordel tages udgangspunkt i den metode, som Danmarks Statistik, Erhvervsstyrelsen og regionerne har udviklet.

Bilag til Bornholms Vækstforum 28. november 2016

1. Erhvervsfremme 5-forslag fra danske regioner 2016

Åbent punkt

18 Næste møde

24.10.00P35-0048

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Bornholms Vækstforum	28-11-2016	18	

Hvem beslutter

Bornholms Vækstforum beslutter

Resumé

Ifølge den fastsatte mødeplan for 2017 er næste møde mandag den 20. februar fra kl. 13.00-16.00.

Øvrige aftalte mødedatoer i 2017 er:

20. februar	mandag	kl. 13.00-16.00
19. maj	fredag	kl. 09.30-15.30
11. september	mandag	kl. 13.00-16.00
20. november	mandag	kl. 15.00-18.00

Indstilling og beslutning

Vækstforumsekretariatet indstiller,

- at Vækstforum drøfter evt. ønsker til indhold og rammer for mødet.

Bornholms Vækstforum, 28. november 2016, pkt. 18:
Vækstforum beslutter at fastholde de planlagte datoer.